

## **Referat af møde mellem skøns mænd og Voldgiftsnævnet den 26. august 2014**

### **1. Velkomst ved direktør Lene Ahlmann-Ohlsen samt introduktion af deltagere**

Lene Ahlmann-Ohlsen indledte med at takke for det generelle arbejde, der ydes af skøns mænd, sagkyndige og faglige dommere i sagerne. Der opleves høj ansvarlighed og høj kvalitet. Voldgiftsnævnets store styrke er netop kombinationen af jura og faglighed udført af dygtige fagfolk.

Som det blev anført i invitationen til mødet er formålet at få sat gang i en dialog for at drøfte rammen om de opgaver, som fagfolk bidrager med at løse i Voldgiftsnævnets regi. En drøftelse af hvad der fungerer godt, og hvad der kunne tilrettelægges mere hensigtsmæssigt, samt af ideer og muligheder. Voldgiftsnævnet vil også gerne drøfte relevansen af eventuelt at nedsætte en egentlig kontaktgruppe for skøns mænd eller en anden form for dialogforum. Af praktiske grunde er det valgt til en start at invitere en mindre gruppe skøns mænd og faglige dommere med forskellig baggrund i alder og erfaring, geografi og faglighed. Lene Ahlmann-Ohlsen anførte, at der ikke har været ressourcer til en større konference, og håbede på forståelse fra de ikke-inviteredes side over denne fremgangsmåde.

Deltagerne præsenterede herefter sig selv.

Lene Ahlmann-Ohlsen orienterede kort om Voldgiftsnævnets igangværende moderniseringsproces, herunder nyt IT-system, en kommende ny hjemmeside, større gennemsigtighed og serviceeftersyn af regler.

### **2. Drøftelse af, hvad der fungerer godt, og hvor der er mulighed for forbedring**

Lene Ahlmann-Ohlsen orienterede kort om statistik og sagstal. Det blev oplyst, at det var besluttet at ophøre med at udsende evalueringsskemaer i de konkrete sager, men at nævnet fortsat gerne hørte bemærkninger fra alle parter - også i konkrete sager - ved e-mails. Der overvejes en ny løsning via hjemmesiden og en ordning, hvor der sikres opfølgning og tilbagemelding vedr. evalueringer, uanset om de er gode eller dårlige.

#### **a. Information generelt**

Lene Ahlmann-Ohlsen spurgte, om der er tilstrækkelig information om krav og muligheder i forhold til at blive skøns mand og om skøns mandens rolle og opgaver.

Der var flere der udtalte sig positivt om kurset for skøns mænd under Byggecentrum med bl.a. Per Helwigh som underviser, og det blevet foreslået, at man kunne overveje at gøre dette kursus obligatorisk for nye skøns mænd.

Det blev foreslået, at nævnet var mere tydelig i de krav, der stilles for, at man kan blive skøns mand, ligesom fordele og ulemper ved en egentlig certificering blev drøftet.

Det blev også anført, at de eksisterende pjecer giver god information. Det blev bl.a. foreslået, at nævnet kunne overveje at udsende et nyhedsbrev. Lene Ahlmann-Ohlsen oplyste, at der vil komme mere information på den kommende nye hjemmeside, der kunne gøre det ud for et egentligt nyhedsbrev.

Det blev foreslået, at nævnet kunne have en mere organiseret ”følorderning” eller mentorordning, hvor nye havde mulighed for at lære af og følge øvede skøns mænd i deres arbejde et par gange. Flere deltagere stillede sig til rådighed for at bistå med en sådan ordning.

Lene Ahlmann-Ohlsen oplyste, at nævnet nu som fast praksis medsender skønsmandens CV til advokaterne, hvilket de sætter pris på, men omvendt også kan generere flere spørgsmål, hvis den efterspurgte kompetence er konstateret af nævnet over telefonen og ikke fremgår direkte af CV’et.

Der var en længere drøftelse af betydningen af og udfordringerne ved at holde et CV opdateret. CV’erne kan blive meget lange, hvis alle kompetencer og erfaringer skal med. Det blev foreslået, at skøns mænd anvender et kort generelt CV og et længere, mere detaljeret CV, og at man i nogle situationer udarbejder et tilpasset CV, hvor den af nævnet efterspurgte kompetence fremgår, selvom man normalt ikke har den udspecificeret. Det blev bemærket, at skøns mænd nogle gange ikke har kompetencen selv vedr. et element af et skønstema, men inddrager en medhjælper, hvilket advokater ofte er indforstået med.

## **b. Information i de konkrete sager**

Lene Ahlmann-Ohlsen oplyste, at nye skøns mænd modtager nævnets vejledninger og regelsæt, og at der pågår en opdatering af standardbrevene for at gøre nogle af processerne og kravene i selve udmeldelsesbrevet endnu mere klare.

Der var en længere drøftelse af dokumenthåndteringen, da flere i nogle tilfælde oplevede forvirring, herunder hvorvidt bilagsmaterialet kan fremsendes direkte til skønsmanden fra advokaten. Der blev opfordret til, at f.eks. processkrifter og bilag ”navngives” i nævnets fremsendelsesbreve, når der sendes meget materiale, og at det klart fremgår af ”navngivningen” af det elektroniske bilag, hvad det er.

Der var enighed om, at nogle dokumenter, så som tegninger, ikke egner sig til elektronisk fremsendelse, men at emails ellers generelt er at foretrække, ligesom materiale også burde kunne sendes på USB-stick, hvis det er meget omfattende.

Der blev talt om forskellige mulige løsninger i fremtiden, herunder diverse cloudlagrings metoder via kode med høj sikkerhed. Det blev af en skønsmand nævnt, at Dropbox kunne anvendes til lagring af al fotodokumentation i forbindelse med en skønforretning eller stadeopgørelse.

Lene Ahlmann-Ohlsen var enig i, at dokumenthåndteringen er en udfordring, som man fra nævnes side vil arbejde mere med forsøge at lette og gøre mere klar, hvilket også var

et af emnerne for drøftelsen i kontaktudvalget mellem Danske Advokater og Voldgiftsnævnet den 5. maj 2014, jf. referatet på nævnets hjemmeside.

### **c. Processen efter udmeldelsesbrev, estimat af tidsforbrug og omkostninger samt samspil med advokater mfl.**

Lene Ahlmann-Ohlsen omtalte nævnets regler vedrørende depotfastsættelse, der som udgangspunkt fastsættes til 30.000 kr., medmindre behovet er større, samt kravet om, at der skal fastsættes en tidsramme for afgivelse af erklæringen, som nævnet skal påse overholdes. Det er vigtigt, at skønsmændene oplyser nævnet om forventede øgede udgifter, der medfører behov for depotændringer, om tidsrammen kan holdes, om tidspunktet for berømmelse af skønsforretning, og hvornår erklæringen forventes at foreligge. Nævnet bør også gøres opmærksom på, om fakturering af f.eks. prøver sker over for advokaten eller nævnet.

I forbindelse med sager, hvor berømmelse af skønsforretningen trækker i langdrag, blev der af nogle skøns mænd henvist til gode erfaringer med at anvende reglernes § 7, stk. 2, hvorefter parterne kan gives valgmulighed mellem to mødetidspunkter, og hvor en part, der måtte være forhindret på et af de to tidspunkter, der vælges, i stedet må give møde ved stedfortræder.

Der blev talt kort om de nye regler i retsplejelovens kapitel 19 om syn og skøn, der trådte i kraft den 1. juli 2014, herunder at ændringerne ikke påvirker nævnets procedurer. Lene Ahlmann-Ohlsen oplyste, at nævnet naturligvis vil overveje, om der er elementer af disse nye regler, man bør lade sig inspirere af ved en kommende ændring af nævnets regler om syn og skøn. Der blev i øvrigt henvist til nævnets hørings svar om Retsplejerådets betænkning nr. 1543/13 om syn og skøn, der indeholder forslaget til de nye regler.

I forhold til spørgsmål om procedurer ved besvarelse af tillægsspørgsmål oplyste Per Helwich, at nye spørgsmål principielt opfattes som en "ny sag" med egen økonomi og dermed nyt depot, selvom det kører videre på samme sagsnummer.

### **d. Processen omkring selve erklæringen**

Selvom reglerne formelt foreskriver en anden proces, accepterer nævnet i praksis, at skønserklæringen og/eller tillægserklæringen sendes direkte til advokater/parter med kopi til nævnet. Dog bør skønsmanden sikre, at deres honorarkrav og nævnets afgift er dækket af det opkrævede depot, inden en erklæring evt. sendes direkte til advokaterne/parterne.

Lene Ahlmann-Ohlsen nævnte, at der allerede forefindes et eksempel på en skønserklærings udformning i pjecen om syn og skøn til brug for nye, der kunne have gavn af et paradigme, men at denne trænger til en opdatering. Der er allerede i sekretariatet modtaget gode eksempler på paradigmer, der kunne lægges på nævnets kommende hjemmeside til inspiration til andre, og alle er velkomne til at fremsende gode og overskuelige eksempler på skønserklæringer. Nævnet vil skele til, hvilke paradigmer

der udvikles ved de almindelige domstole efter regelændringerne i retsplejeloven, men der overvejes ikke skematvang fra nævnets side.

#### **e. Afregning**

Lene Ahlmann-Ohlsen oplyste, at nævnet lægger stor vægt på, at nævnets betalinger af udlæg og honorar falder så hurtigt som muligt, men at disse kan være forsinkede, hvis der afventes indbetaling af restomkostningsbeløb på sagen. Derfor er det vigtigt, at skønsmand følger reglerne og løbende melder ind, hvis sikkerheden ikke er tilstrækkelig. På forespørgsel blev det oplyst, at nævnet alene udbetaler aconto honorarbetalinger i mere langstrakte sager. Fra sekretariatets side er det fornyligt besluttet, at man i sager, der er trukket i langdrag, vil foretage en forholdsmæssig udbetaling af indestående depot, således at der sker delvis betaling, indtil det fulde depot er indbetalt.

Fra nogle skønsmands side blev nævnet opfordret til, at afregning af udlæg sker endnu hurtigere, da der ofte er behov for at betale en ”underleverandør” rettidigt. Andre skønsmand bemærkede, at de i forhold til visse udlæg har gode erfaringer med at fakturere advokaten direkte fremfor at lade det gå gennem nævnet.. Andre nævnte, at afregningen i nævnet foregår godt og nemt til forskel fra byretterne.

Per Helwigh påpegede vigtigheden af, at skønsmandene vender tilbage til nævnet vedr. evt. ændringer i både beløbsmæssige og tidsmæssige estimater.

#### **f. Særligt om sagkyndige og faglige dommere**

Lene Ahlmann-Ohlsen oplyste, at flere men ikke alle af de tilstedeværende også fungerer som enten sagkyndig og/eller faglig dommer. Fra nævnets side vil blive orienteret nærmere om mulighederne for og kravene til udpegning som sagkyndig og/eller faglig dommer på den kommende hjemmeside.

Per Helwigh orienterede om, hvilke krav der stilles til sagkyndige og faglige dommer, herunder en vægtig faglig erfaring, erfaring med syn og skøn samt seriøs ageren og fremtoning.

Fra nogle af de sagkyndige på mødet blev det anført, at sagkyndig beslutning om berettigelsen af et træk på garantien i et stigende omfang synes at blive ”vredet”, således at problemstillingen i virkeligheden viser sig at være en mini-voldgiftssag.

Der var en drøftelse af muligheden for en bedre balance i honoreringen af den faglige dommer i endommersager, idet denne fandtes at kunne være uforholdsmæssig lav i nogle sager og høj i andre.

Per Helwigh opfordrede til, at den sagkyndig klargør spillereglerne for sagkyndig beslutning klar over for de implicerede parter, men henviste samtidig til, at reglerne kan anvendes til andre forhold end træk på garantien, dvs. berettigelsen af at holde betalinger tilbage og at foretage modregninger, ligesom parterne i praksis af nævnet tillades at aftale anvendelse af reglerne i andre situationer. Det er dog afgørende, at en sådan aftale også står klar for den sagkyndige.

Lene Ahlmann-Ohlsen anførte, at nævnet i mæglingssager oftest anvender fagfolk og ikke jurister, hvorfor der fra nævnets side er igangsat et initiativ med at etablere et kursus i mægling og mediation for ikke-jurister på bygge- og anlægsområdet.

Nogle faglige dommere anførte, at der er mange datoer i spil i forbindelse med beramning af hovedforhandling, hvorfor nævnet bør frigive ikke-brugbare datoer. Lene Ahlmann-Ohlsen lovede at se nærmere på dette.

Der var en drøftelse af behovet for at få en mere klar procedure for, hvilket materiale de faglige dommere har brug for, herunder at der ikke som faglig dommer er behov for at se korrespondance om løbende processkridt, medmindre det vedrører forligsforhandling og mundtlig forhandling. En faglig dommer har alene behov for at modtage proceskrifter, ekstrakt og/eller bilagssamlinger og alene i papirform forud for hovedforhandlingen.

Lene Ahlmann-Ohlsen meddelte, at der pågår et arbejde med at ensrette og klargøre alle forhold vedr. dokumenthåndteringen, herunder fremsendelse af relevant materiale til de faglige dommere.

Der var en kort drøftelse af skønsmænds ansvar og muligheden for at tegne erhvervsansvarsforsikringer og nævnet blev opfordret til at gøre opmærksom på dette på den kommende hjemmeside.

### **3. Drøftelse af fremtidigt mødeforum – mulig form og indhold**

Lene Ahlmann-Ohlsen erindrede om, at mødet var indkaldt både for at drøfte det daglige samarbejde og evt. etablering et mere permanent dialogforum for skønsmænd. Der er således allerede et kontaktudvalg mellem Danske Advokater og nævnet. Man kunne således overveje at kopiere samme koncept, der dog kompliceres af, at skønsmænd ikke – som advokaterne – har en fællesorganisation, der kan udpege medlemmerne, selvom mange skønsmænd er med i Selskabet for Syn og Skøn. Nævnet er åben over for konceptet, bare det medfører en styrket dialog og tager højde for sekretariatets begrænsede ressourcer.

Der var flere, der foreslog et årligt stormøde, f.eks. på Fyn, hvor der også kunne tages generelle emner op, holdes faglige foredrag og diskuteres i workshops, ligesom et sådan arrangement kunne bruges til at skabe netværk mellem skønsmændene. Andre anførte, at det kunne være mere hensigtsmæssigt med mindre fora et par gange om året, der gav mulighed for menings- og erfaringsudveksling, som under dagens møde, og som samtidig kunne bidrage til at skabe et bedre netværk mellem skønsmænd.

Efter en længere drøftelse anførte Lene Ahlmann-Ohlsen, at hun på baggrund af de forskellige ideer vil overveje vejen frem og tage initiativ til et nyt arrangement om ca. 1 år.

**4. Evt.**

Der var ingen yderligere bemærkninger. Lene Ahlmann-Ohlsen rundede af og takkede for et godt møde og de indkomne bemærkninger og ideer.

## Bilag 1

## Deltagerliste

**Til stede: syns- og skøns mænd og faglige dommere:**

Rådgivende ingeniør Michael Reeholm Due  
Murermester Niels Præstkær Jørgensen  
Rådgivende ingeniør Henrik Majlund  
Arkitekt m.a.a. Ole Dreyer  
Civilingeniør Jens Wichmand Jørgensen  
Direktør, civilingeniør Henrik Jensen  
Ingeniør Hans O. Larsen  
Direktør, akademiingeniør Per Mohr Hansen  
Arkitekt Gitte Hoff  
Civilingeniør Peter M. Thorup  
Arkitekt m.a.a. Lars Møller  
Direktør, murermester Christian Dahl Pedersen  
Arkitekt m.a.a., Tom A. Poulsen  
Arkitekt, tømrermester Ole Uldal  
Direktør, arkitekt m.a.a., Niels Henning Johansen  
Direktør, akademiingeniør Niels Anker Jørgensen  
Ingeniør Tommy Bunch-Nielsen  
Akademiingeniør Jens Brandt  
Civilingeniør Claus Lind

**Til stede: Voldgiftsnævnet:**

Direktør Lene Ahlmann-Ohlsen  
Chefkonsulent Per Helwich  
Sekretær Charlotte Heller

**Afbud fra:**

Bygningssagkyndig Brian Aaboe  
Civilingeniør Erik Brandt